

Pestprotocol

De Toermalijn hecht groot belang aan de sociale opvoeding binnen de school vanuit het denken, voelen en willen.

Sociaal verwijst naar de betrekkingen tussen mensen onderling.

Opvoeding verwijst ernaar dat er voor de sociale ontwikkeling anderen nodig zijn die willen opvoeden, bijvoorbeeld door dat te doen wat navolgbaar is.

Sociale ontwikkeling is de ontwikkeling in het gedrag van kinderen die er toe leidt dat zij in toenemende mate begrip krijgen voor, en kunnen handelen in sociale situaties op een wijze die positieve gevolgen heeft voor de betrokkenen en waarbij negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden vermeden.

In de sociale ontwikkeling staan drie aspecten centraal:

- Begrip krijgen voor sociale situaties
- Kunnen handelen in een sociale situatie
- Je leren gedragen in het hier en nu

Het oplossen van een conflict is een onderdeel binnen de sociale opvoeding. Door het vermijden van een conflict wordt het kind een kans ontnomen iets nieuws te ontwikkelen. Door als volwassene de kinderen af te leiden en af te wenden van het conflict, worden de kinderen de kans ontnomen de ruzie zelf door te werken. In het aangaan van het conflict wordt het kind de pijnlijke oefeningen niet ontnomen. De opvoeders, leerkrachten en ouders, hebben een signalerende en begeleidende taak rondom conflicten die de kinderen hebben.

De Toermalijn stelt als basisregel in de sociale opvoeding het hanteren van **beleefdheid**. Beleefdheid getuigt van respect. Wanneer kinderen zich leren gedragen, doen we een beroep op het ontwikkelen van beleefdheid: bv Je groet en je groet terug; alsjeblieft en dank je wel, enz.

Binnen de school zijn er groepsprocessen waarin sociale en antisociale impulsen spelen. Binnen deze impulsen leert het kind weerbaar te worden. Hierbij hoort plagen. Plagen is incidenteel en er is sprake van een machtsevenwicht: je mag daarbij voor jezelf opkomen en er zijn geen negatieve gevolgen. Plagen mag, het is goed voor de sociale ontwikkeling.

Als plagen tot pesten verglijdt, dan ontstaat er een structureel probleem. Er is sprake van een ongelijkwaardige situatie en er is een machtsverschil. Steeds wordt hetzelfde kind getroffen. Pesten kan grote negatieve gevolgen hebben en is schadelijk voor de biografie van de mens. Bij structureel pesten 'Het stappenplan om pesten te voorkomen en te begeleiden gaat het **pestprotocol** in werking.

De Toermalijn ondersteunt de sociale opvoeding door de regenboogspelen en de training die is ontwikkeld door de Begeleidingsdienst voor vrijescholen (www.bvs-schooladvies.nl). De Toermalijn heeft het certificaat Regenboogschool en de leerkrachten zijn opgeleid tot regenboogtrainers.

De Regenboogspelen en de training zijn ontwikkeld om een antwoord te geven op vragen over de sociale ontwikkeling van kinderen en de sociale processen in de groepen op school.

Er is een aparte website ontwikkeld voor informatie over de regenboogtrajecten en informatie voor regenboogtrainers.: www.regenboogtraining.nl

Stappenplan om pesten te voorkomen en te begeleiden:

1. De school heeft omgangsregels opgesteld die bij iedereen bekend moeten zijn, zowel bij kinderen, leerkrachten als ouders.

Op deze manier trekken we één lijn en zou het een preventieve werking kunnen hebben.

2. Regels en omgangsvormen in de klas/school:

- We zijn beleefd naar elkaar
- Stop is stop
- **We spreken met elkaar en niet over elkaar**
- De oplossing van de volwassene wordt geaccepteerd

De 5 regels uit de Regenboogtraining die in iedere klas gelden en zijn bij binnenkomst van de school terug te vinden op het regenboogbord op de muur:

- Wij zijn te vertrouwen
- Wij helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Wij lachen niet uit
- Wij doen niet zielig

- Hanteren van de ondergoedregel: De Ondergoedregel is een eenvoudige richtlijn die ouders en leerkrachten helpt om kinderen uit te leggen waar ze door anderen niet mogen worden aangeraakt, hoe ze kunnen reageren en waar ze hulp kunnen zoeken. Verder houdt de ondergoedregel in dat anderen een kind niet mogen aanraken op plekken die normaal gesproken met ondergoed zijn bedekt. En kinderen mogen anderen daar ook niet zomaar aanraken.

De Ondergoedregel helpt ook om kinderen uit te leggen dat zij de baas over hun eigen lichaam zijn, dat er goede en slechte geheimen bestaan en dat er goede en slechte manieren van aanraken bestaan.

(www.undergoedregel.nl)

3. De betrokkene bij pestgedrag:

Bij pestgedrag zijn betrokken:

- **de gepeste**, deze verdient altijd de eerste aandacht, heeft behoefte aan veiligheid.
- **de pester**, deze heeft in principe een contactprobleem en kan het beste tegemoet getreden worden vanuit een helpende houding. Dat wil zeggen dat zijn/haar gedrag te veroordelen is, maar het kind zelf niet. Doel blijft altijd dat het kind controle krijgt over zichzelf.
- **de meelopers (omstanders)**, zij zijn niet direct betrokken bij pestgedrag, maar nemen wel waar en kunnen daaronder lijden. Zij mogen zich geroepen gaan voelen om waargenomen pestgedrag te gaan melden (het melden van pestgedrag doe je vanuit een helpende houding en is dus geen klikken)
- **de leerkracht**, deze is op school de autoriteit en is het goede voorbeeld voor het kind
- **de ouders**, deze zijn partner in de sociale opvoeding op school. Ze zijn betrokken en op de hoogte van de inhoud van het pestprotocol.

3. Aandacht

Structurele aandacht: In het begin van ieder jaar wordt er in alle groepen expliciet

aandacht besteed aan de omgangsregels. Dit kan, indien wenselijk, in een

afsprakenlijst.

Onwenselijk gedrag en pesten worden expliciet besproken. De regels worden positief en algemeen geformuleerd.

Als middel om de klas te begeleiden gebruiken wij de Regenboogspellen en de Regenboogtraining. (www.regenboogtraining.nl)

De regenboogtraining wordt ieder jaar gegeven in klas 1, 3 en 5/6. De leerkrachten van deze klas zullen de ouders op de hoogte brengen wanneer de regenbooglessen zullen beginnen.

In de kleuterklassen zal de regenboogkabouter regelmatig met een kiekeboekkaartje tevoorschijn komen waarop een spelletje staat rond de zes regenboogthema's.

In alle klassen en in de teamvergadering zullen de spellen gespeeld blijven worden, omdat de kracht in de herhaling zit.

Voorafgaand aan de regenboogtraining wordt de veiligheidsthermometer afgenomen van de klas. De informatie wordt meegenomen in de training.

Incidentele aandacht: Het kan zijn dat incidentele aandacht voor pesten gedurende

een periode structureel opgepakt moet worden. Als dit het geval is, worden ouders van de betreffende klas altijd op de hoogte gesteld.

In de groepen waarin pesten is gesignaleerd wordt gesproken met de pester(s), de gepeste(n) en de meelopers. Uitgangspunt is de hele groep verantwoordelijk te maken voor het gedrag van elkaar. Pesters moeten worden gecorrigeerd door de groep, gepesten moeten worden geholpen.

Zie verder de structurele aandacht.

4. Melding

Kinderen, ouders en collega's dienen pestgedrag te melden bij de groepsleerkracht. Het is altijd nodig dat de leerkracht en de ouders van de betreffende kinderen (pester en gepeste) op de hoogte worden gebracht. Dit wordt met het kind dat melding doet besproken. Wanneer het kind aangeeft dit moeilijk te vinden, wordt doorgevraagd naar waarom het kind het moeilijk vindt dit te bespreken. Het is niet vrijblijvend of pesten besproken wordt, maar er wordt wel een veilige situatie gecreëerd zodat bespreken mogelijk wordt.

Aanwijzingen voor een gesprek tussen gepeste en groepsleerkracht:

- De gepeste vertelt zijn/haar verhaal.
- De leerkracht luistert en stelt verdiepende vragen.
- Samen bepalen zij wat het probleem is dat gepeste wil oplossen.
- Daarna bespreken zij:
 - Hoe kun je het oplossen?
 - Wat heb je al geprobeerd?
 - Hoe ging dat?
 - Wat zou je zelf kunnen doen?
 - Wie zou je daarbij kunnen helpen?
- Vervolgens maken leerkracht en gepeste samen (mondeling) een plan.

Waarbij:

- De leerkracht doet niets buiten de gepeste om; het kind weet dus altijd wat er gaat gebeuren.
- Soms is het nodig dat anderen erbij worden betrokken. Een geheim lost nooit iets op.
- Er wordt steeds een afspraak gemaakt voor een volgend gesprek tot het probleem is opgelost.

De leerkracht zet n.a.v. de melding een plan in. Dit kan in de vorm van een toepasselijk verhaal, een individueel plan voor pester en gepeste, een groepsaanpak of het opstellen van een contract. De aanpak is afhankelijk van de leeftijd en situatie. De leerkracht kan hierbij advies van de intern begeleider vragen.

Als hier niet het gewenste resultaat wordt behaald, wordt de schoolleider erbij betrokken.

Als het conflict tussen gepeste en pester niet na drie interventies/gesprekken is opgelost, dan wordt dit opgeschreven in het incidentenregistratie van Parnassys.

5. Diverse opmerkingen

-Ouders van betreffende kinderen worden altijd geïnformeerd.

-Indien het pesten een groepsprobleem wordt, worden ook de overige ouders van de klas op de hoogte gebracht.

-Er worden in iedere klas structureel momenten gecreëerd waarop de omgang met elkaar besproken wordt.

-In de klassenbespreking met de intern begeleider of indien nodig wordt aandacht besteed aan het pedagogisch klimaat van de klas zodat moeilijkheden tijdig worden gesignaleerd en er interventies kunnen plaats vinden.

-Bij structureel pesten wordt de schoolleider op de hoogte gesteld.

-Bij structureel pesten worden de collega's op de hoogte gebracht zodat ze op het plein en in de gangen de aanpak van de leerkracht kunnen ondersteunen.

- Bij grensoverschrijdend gedrag op sexueel gebied en als er een vermoeden is van kindermishandeling door zowel kinderen als volwassenen, dan wordt de "Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling" in werking gesteld.

- De ondergoedregel is in te zien op de website van De Toermalijn. De ouders worden hierop geattendeerd via de jaarkalender.

- Voor ouders en leerkrachten geldt: We praten met elkaar en niet over elkaar. Een klacht heeft pas kracht als die met de juiste persoon wordt besproken. Een klacht wordt in een volgend stappenplan aangepakt:

1. Samen de klacht omzetten in een probleem vanuit een ik-boodschap

2. Samen doelen formuleren met daarin wat iedereen nodig heeft om het probleem op te lossen of kleiner te maken.

3. Samen formuleren welke stappen nodig zijn om het doel te bereiken

4. Samen bespreken van de effecten

5. Evalueren en constateren of het probleem minder is geworden of opgelost.

Vervolgstappen:

- Leerkrachten keuren pestprotocol november 2014 goed

- MR keurt pestprotocol november 2014 en meldcode goed

Na goedkeuring:

-Alle ouders kunnen vanaf uiterlijk voorjaarsvakantie 2015 op de website:

-Het pestprotocol inzien

-De ondergoedregel inzien

- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling inzien

-Jaarlijks (juni)wordt het pestprotocol geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Zo kan de aangepaste versie in september op de website.

November 2014
Dorian Hendriks
Caroline Mast